

SIKKERHETS DATABLAD

frostvæske Carcoolant BS 6580

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 29.04.2015

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	frostvæske Carcoolant BS 6580
Kjemisk navn	1,2-ETANDIOL
Synonymer	CARCOOLANT BS6580 ART,CARCOOLANT BS6580 ARO

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Kjøle / Varme medium og Frostvæske.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn	Hjelle Kjemi AS
Postadresse	C Sundtsg 65
Postnr.	5004
Poststed	BERGEN
Land	NORGE
Telefon	55231300
Telefaks	55560210
E-post	fpost@hjelle-kjemi.no
Hjemmeside	www.hjellekjemi.no

1.4. Nødtelefonnummer

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC Xn; R22;

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	1,2-Etandiol 60 - 100 %
Varselord	Advarsel
Faresetninger	H302 Farlig ved svelging. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering ved svelging.
Sikkerhetssetninger	P202 Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet. P260 Ikke innånd damper/ dusj. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/ en lege. P501 Innhold/ beholder leveres i henhold til nasjonale bestemmelser.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Produktet inneholder ingen stoffer som er klassifisert PBT eller vPvB.
Farebeskrivelse	Farlig ved svelging.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
1,2-Etandiol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1	Acute Tox. 4; H302;	60 - 100 %	
2-Ethylhexanoic Acid, Sodium salt	CAS-nr.: 19766-89-3 EC-nr.: 243-283-8	Repr. 2; H361d	1 - 5 %	

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Flytt berørt person ut i frisk luft og hold ham varm og i ro i en behagelig posisjon for pusting. Gi medisinsk tilsyn om ubehaget vedvarer.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer etter vask.
Øyekontakt	Skyll straks øynene med rikelig vann mens øyelokkene løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Kontakt straks lege dersom sykdomstegn opptrer etter vask.
Svelging	PRØV ALDRI Å GI DRIKKE ELLER FRAMKALLE BREKNINGER HVIS VEDKOMMENDE ER BEVISSTLØS! Drikk rikelig med vann. Kontakt lege øyeblikkelig!

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger

Kan forårsake magesmerter eller oppkast.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler

Ved brannslukking benyttes alkoholresistent skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer

Stoffet er ikke brannfarlig. Ta hensyn til omgivende materialer ved valg av brannslukningsmiddel. Ved oppvarming og brann kan det dannes irriterende damper/gasser.

5.3. Råd til brannmannskaper

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak

Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Unngå innånding av damper. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Må ikke ledes ut i avløp, jord eller vannløp

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring

Samles opp i tette beholdere. Spyl området rent med mye vann. Husk faren for at underlaget kan bli glatt

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger

For personlig beskyttelse, se avsnitt 8.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering

Unngå søl og kontakt med huden og øynene

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring

Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt og kjølig sted.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder

De identifiserte bruksområdene for dette produktet er beskrevet i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier

1,2-ETANDIOL

Langtids eksponering (8-timer TWA): 20 ppm 52 mg/m³

Korttids eksponeringsgrense (15-minutter): 40 ppm 104 mg/m³

H

H = Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden.

Kontrollparametere, kommentarer

DNEL:

Industri - Innånding; Kort tid : 35 mg/m³

Industri - Hud; Lang tid : 106 mg/kg kv/dag

Forbruker - Hud; Lang tid : 53 mg/kg kv/dag

Forbruker - Innånding; Lang tid : 7 mg/m³

PNEC:

Ferskvann; 10 mg/l

- Sjøvann; 1 mg/l

- Jord; 1.53 mg/l

- STP; 199.5 mg/l

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak

Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Bruk godkjente vernebriller

Håndvern

Håndvern

Bruk vernehansker. Nitrilgummi

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern

Bruk egnede verneklær for å beskytte mot enhver mulig kontakt med væske og mot gjentatt eller langvarig kontakt med damper

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Ingen spesielle anbefalinger angitt, men bruk av åndedrettsvern kan være

nødvendig under uvanlige forhold med sterk luftforurensning. Ved utilstrekkelig ventilasjon eller når produktet varmes opp, må det brukes egnet åndedrettsvern med gassfilter (type A2).

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak

Ikke røyk i arbeidsområdet. Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Ta straks av alle klær som har blitt tilsølt. Vask omgående med såpe og vann om hud blir tilsølt. Bruk egnet hudkrem for å motvirke uttørring av huden.

Annen informasjon

Annen informasjon

RØKING FORBUDT I ARBEIDSOMRÅDET! Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Ta straks av alle klær som er blitt tilsølt. Vask straks tilsølt hud med såpe og vann. Bruk egnet hudkrem for å motvirke uttørring av huden. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flytende
Farge	grønn, blågrønn
Lukt	karakteristisk
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: 50% vol <= -33°C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: > 150 °C
Flammepunkt	Verdi: > 120 °C
Ekspløsjongrense	Verdi: 3 - 15 %
Damptrykk	Verdi: 0,02 kPa 20°C
Relativ tetthet	Verdi: 1,101 - 1,121 g/cm ³ v/20 °C
Løselighetsbeskrivelse	Oppløselig i vann
Selvantennelsestemperatur	Verdi: > 200 °C

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet

Stabil ved normale temperaturer og når de brukes som anbefalt.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet

Stabil under normale temperaturforhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ved brann dannes: Giftige gasser/damper/røyk av: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
-----------------------------	--

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Andre toksikologiske data	Akutt giftighet - oralt ATE oralt (mg/kg) 500,0 Akutt giftighet på hud (LD ₅₀ mg/kg) 10 600,0 Art Kanin: (hud LD ₅₀) LD ₅₀ > 10600 mg/kg, Hud, Kanin Akutt giftighet - innånding (LC ₅₀ damper mg/l) 2,5 Art Rotte: Anmerkninger (innånding LC ₅₀) LD ₅₀ > 2.5 mg/l, Innånding, Rotte ATE innånding (damper mg/l) 2,5
---------------------------	--

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Kan forårsake irritasjon i luftveiene.
Hudkontakt	Kan forårsake avfetting av huden, men gir ikke irritasjon. Kan tas opp gjennom huden.
Øyekontakt	Ingen spesielle helsefarer angitt.
Svelging	Farlig ved svelging.
Allergi	Hudallergi: Ikke sensibiliserende.
Arvestoffskader	Dette stoffet har ingen bevis for mutagene egenskaper.
Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Det er ingen holdepunkter for at produktet kan forårsake kreft.
Reproduksjonsskader	Symptomer etter overeksponering kan omfatte følgende: Mulig risiko for uønskede virkninger på reproduksjonssystemet.

Symptomer på eksponering

Symptomer på overeksponering	Kan forårsake organskader (Nyrer) ved langvarig eller gjentatt eksponering ved svelging.
I tilfelle svelging	Farlig ved svelging. Dødelig dose for mennesker 100ml
I tilfelle hudkontakt	Langvarig og gjentatt kontakt kan forårsake rødhet og irritasjon.
I tilfelle innånding	Damp kan irritere luftveiene/lungene.
I tilfelle øyekontakt	Kan forårsake midlertidig irritasjon i øynene.

Annen informasjon	Målorganer: Lever Nyrer
-------------------	-------------------------

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 72860 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Pimephales promelas (Ørekyte) Metode: LC50 Kommentarer: Ikke ansett som giftig for fisk.
Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: 225 mg/l Testvarighet: 30 minutter Metode: EC50
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 48 timer Art: Daphnia Magna Metode: EC50
Økotoksisitet	Produktets komponenter er ikke klassifisert som miljøskadelige. Dette utelukker imidlertid ikke muligheten for at store eller hyppige utslipp kan være miljøskadelige. LC 50, 96 T, FISK, mg/l > 10 000 mg/l EC 50, 48 T, DAFNIA, mg/l > 10 000 mg/l IC 50, 72 T, ALGER, mg/l > 10 000 mg/l
Akvatisk, kommentarer	Ikke ansett som miljøfarlig. LC 50, 96 T, FISK, mg/l > 100 mg/l EC 50, 48 T, DAFNIA, mg/l > 100 mg/l IC 50, 72 T, ALGER, mg/l > 100 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet	Kommentarer: Produktet er lett biologisk nedbrytbart.
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Produktet er lett bionedbrytbart.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Produktet er ikke bioakkumulerbart.
---------------------------	-------------------------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet er oppløselig i vann.
-----------	---------------------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Produktet inneholder ingen stoffer som er klassifisert PBT eller vPvB.
------------------------	--

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ikke fastslått.
---	-----------------

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter.
Annen informasjon	Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

14.2. FN-forsendelsesnavn

14.3. Transportfareklasse(r)

14.4. Emballasjegruppe

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).
------------------------------	---

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-direktiv	Forordning (EF) nr. 1907/2006 fra Europaparlamentet og Rådet av 18. desember 2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) (med endringer). Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010. Forordning (EF) nr. 1272/2008 fra Europaparlamentet og Rådet av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (med endringer).
-------------	---

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
Versjon	3